

El debat d'una proposta electoral

El xec familiar

L'escàs desenvolupament de les ajudes a les famílies és conseqüència d'anys de govern de les dretes

VICENÇ
Navarro

És paradoxal que tant a Catalunya com a Espanya hagin estat les forces conservadores les que històricament s'hagin presentat com les grans defensoras de la família. Un exemple d'això va ser el Congrés Internacional sobre la Família organitzat per l'Església catòlica espanyola a València, on el Papa va presentar aquesta església com la gran defensora de la institució. Aquesta defensa de la família s'ha convertit també en el tema del partit nacionalista conservador català. El seu candidat a la presidència del Govern, **Artur Mas**, ha presentat com a component central de la seva política social la provisió de xecs familiars (incloent-hi els escolars), que consisteixen en transferències de la Generalitat a les famílies en forma de xecs. Un dels xecs és de 100 euros per nen al mes (durant els seus primers tres anys), perquè pugui assistir a l'escola d'infància que els seus pares escullin. Un altre xec familiar és de 1.000 euros per cada nou-nat.

Aquestes mesures són presentades per **Mas** amb l'objectiu de trencar amb el gran retard que pateix Catalunya en serveis i ajudes públiques a les famílies. És interessant notar que, com a mostra del seu pedigrí progressista, el candidat convergent ha fet referència diverses vegades al fet que la seva proposta s'ha inspirat en el model suec, punt de referència obligat de les sensibilitats progressistes.

És d'agrair, per cert, que el líder del partit nacionalista conservador que ha governat Catalunya durant 23 anys reconegui, per fi, que en les

àrees d'atenció a les famílies, Catalunya és a «la cua d'Europa». Esperem que algun dia reconegui que aquest retard social no es limita només a aquests serveis i transferències, sinó a la totalitat de l'Estat de benestar català. Es miri com es miri, l'Estat de benestar a Catalunya el 2003, últim any de Govern nacionalista conservador, estava entre els menys desenvolupats a la Unió Europea dels quinze.

Aquest retard no es podia explicar només com a conseqüència de l'existència del dèficit fiscal, tal com els nacionalistes conservadors al·legaven. El País Basc, on també governava un partit nacionalista conservador, i que no tenia dèficit fiscal, també estava i continua estant entre els països de la Unió Europea dels quinze que tenen menys desenvolupament dels serveis i transferències públiques a les famílies, realitat que es reproduceix als països del sud d'Europa, governats durant gran part del segle XX per governs conservadors d'arrels cristianes. Tots ells tenen unes transferències i uns serveis d'ajuda a les famílies molt poc desenvolupats, i això com a conseqüència de la visió generalitzada en la cultura conservadora cristiana que considera que les càrregues familiars són responsabilitat de la dona, amb escàs suport de l'Estat. Una constatació que qüestiona la seva autodefinició com a partits profamília.

A EUROPA han estat els països de clara orientació socialdemòcrata –com els escandinaus– els que han desenvolupat amb més intensitat aquests serveis i transferències, establint àmplies xarxes d'escoles d'infància i de serveis domèstics, que permeten a les dones compaginar les seves responsabilitats familiars amb el seu projecte personal, facilitant d'aquesta manera la seva integració en el mercat de

El retard social que tenia Catalunya el 2003 no és atribuïble només al dèficit fiscal

treball. Això explica que aquests països siguin els que tenen un percentatge de dones en el mercat de treball més alt (Suècia, el 78%; Espanya, el 44%). En aquests països s'estimula que els homes es responsabilitzin també de les tasques familiars (hores setmanals en feines familiars per part d'homes adults a Suècia, 22 hores; a Espanya, 8 hores), paritat poc estimulada en la cultura cristiana que històricament ha definit uns rols que han supeditat la dona a l'home.

Per cert, malgrat el que erròniament afirma **Mas**, Suècia no té xec escolar (vegin **V. Navarro** *El mal llamado cheque escolar sueco*, a www.vnavarro.org). El que l'Estat suec fa és pagar a les escoles segons el nombre d'estudiants, mentre que els pa-

res mantenen la capacitat d'elecció dels centres, tal com en teoria ja passa a les escoles primàries i secundàries a Catalunya, encara que aquesta capacitat d'elecció queda clarament disminuïda, quan no queda obstaculitzada, a les escoles privades concertades com a conseqüència de l'exigència de pagaments privats, que n'exclouen els fills de famílies amb escassos recursos.

A SUÈCIA, el Govern socialdemòcrata –tal com va fer el govern tripartit català– va prohibir aquests pagaments privats a les escoles, uns pagaments que es van tolerar a Catalunya (mitjançant trampes, com va reconèixer al seu dia el llavors president **Jordi Pujol**) durant el Govern nacionalista conservador. És erroni i tradueix una gran confusió assumir que *xec escolar* és equivalent a *capacitat d'elecció*. En realitat, aquest xec (que no cobreix mai el cost total de les matricules) és un subsidi a l'escola privada, que continua cobrant el que desitja, de manera que es permet que pugui escollir els estudiants segons la capacitat adquisitiva dels pares.

El que es requereix no és un xec familiar, sinó una xarxa extensa i d'alta qualitat de centres d'infància, tal com tenen els països nòrdics, permetent la lliure elecció d'escoles per part dels pares, però prohibint l'elecció dels alumnes per part de les escoles. Això és precisament el que passa en aquells països i és precisament el que va desenvolupar el Govern tripartit. Aquest desenvolupament, no obstant, requereix una elevada despesa pública, que no és probable que es desemborsi sota un Govern de dretes que ha fet l'eix central de la seva política fiscal la disminució d'impostos. ≡

Catèdric de Politiques Públiques (UPF).

JOSEP
TORDERA
BCN
Confidencial

●●●
MONTILLA, POLIVALENT
Els últims dies, el candidat socialista a la presidència de la Generalitat, **José Montilla**, ha rebut una sèrie de missatges extremadament heterogenis. Per un costat, el famós *porno-star* català **Nacho Vidal** li va enviar un e-mail mostrant-li el seu suport de cara a les eleccions de l'1-N, mentre que, per un altre, dos bisbes, el de Lleida **Francesc Xavier Ciuaraneta**, i el de Sant Feliu de Llobregat, **Agustí Cortés**, se li han dirigit per separat expressant-li el seu interès per reunir-se amb ell.

●●●
LES IL·LUSIONS DE CAROD
El president d'ERC, **Josep-Lluís Carod-Rovira**, va reconèixer fa dies que si el seu partit està en el pròxim Govern li agradaria ocupar la Conselleria de Cultura, incloent en aquesta àrea les competències en mitjans de comunicació. El que no va dir **Carod** és que una altra de les seves il·lusions seria la de responsabilitzar-se del Departament d'Interior, amb comandament sobre els Mossos d'Esquadra. En tot cas, el que l'exconseller en cap descarta és convertir-se en el futur president del Parlament, tal com desitjarien alguns dels seus companys, per deixar via lliure a **Joan Puigcercós** en tasques de govern.

El bitllet

ALICIA
Giménez Bartlett

Públic tonto

En moltes crítiques de cine i teatre, també en altres cites culturals públiques als mitjans, lleigeixo sovint: «No és per al públic habitual». La primera vegada els confesso que vaig patir una autèntica crisi general. Primer, no sabia a què dimonis es referia l'avis (perquè és un avis). Després, la cosa va derivar cap al costat de la identitat: ¿Jo formava part del públic habitual? ¿Qui caram és el públic habitual? Finalment, vaig reflexionar: el crític prevé de les dificultats de comprensió i gaudi que pugui tenir un espectador comú a l'enfrontar-se a un espectacle trencador, experimental o elitista. ¡Haver-ho dit abans! Dit d'una altra manera: «Incultes, abstenu-vos». És curiós com d'una manera eufemística es traça una línia que segrega a priori un munt de totxos. Vénen ganes d'assistir a l'esdeveniment en qüestió: almenys tenim garantit no ser un «habitual» de la xusma, el vulgar que s'ho empassa tot. ≡
Escriptora.

Premsa Internacional

CARLOS
ELORDI

Un Ulster en pau i una Itàlia dividida

Si alguna cosa pot ensenyar el procés de pau nord-irlandès als polítics espanyols és que per tenir èxit en aquesta mena de tasques fa falta determinació i, sobretot, paciència. Aahir, la premsa britànica celebrava l'informe que confirmava que, 12 anys després que l'organització decretés el seu primer alto el foc, l'IRA ha deixat de ser, definitivament, una amenaça. L'editorial de **The Guardian** recordava que la falta d'entesa política entre catòlics i protestants que, juntament amb l'alineament de Londres amb els seus, va ser el que va generar la violència i la va alimentar durant més de tres dècades, continua sent un problema irresolt: «L'informe millora les perspectives d'un últim acord polític, que els dirigents de les dues ri-

bes del mar d'Irlanda han eludit des dels temps de Gladstone [primer ministre britànic de finals del segle XIX]. La setmana que ve, Ian Paisley i Gerry Adams podrien acordar un Govern compartit dins del Regne Unit. (...) Pocs esperen un acord. El Partit Unionista i el Sinn Féin continuen desconfiant profundament l'un de l'altre. (...) Es necessiten noves dosis d'enginy per part de Blair i del primer ministre d'Irlanda Bertie Ahern, que han portat el procés de pau amb gran destresa. (...) Les excuses dels unionistes per no compartir el poder i les sospites dels republicans cap als seus adversaris ja no estan justificades. Per fer el pas de gegant que ara tenen al davant fa falta confiança. L'informe no podria servir a un fi millor que aquest».

No té gaire cosa a veure amb tot

això anterior, però el primer presupost del Govern italià de centre esquerra i, particularment, la pujada dels impostos dels contribuents de classe mitjana alta ha tornat a posar sobre la taula l'antiga polèmica entre el nord i el sud del país, l'anomenada «qüestió septentrional». Així, almenys, és com ho ha vist Sergio Romano al **Corriere della Sera**: «Hi ha una Itàlia del Nord, i dins d'aquesta una Llombardia i un Vèneto que tenen una història i una cultura econòmica diferents de les de la resta del país. (...) La Llliga Nord ha mirat d'interpretar aquest fenomen, però n'ha donat una versió extrema i gairebé caricaturesca. Encara que el partit de Bossi acabés per ser una força marginal, el Nord, i sobretot la Llombardia i el Vèneto, continuaria sent un problema italià. Aquest presupost no li ha agradat [al Nord], perquè ha generat la sensació que les seves exigències s'han oblidat, (...) que els seus professionals han estat vistos com a evasors fiscals». ≡